

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 11 d. Nr. 21RE-295

(AG-167/03-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus (Komisijos posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės,

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant pareiškėjui M.B.,

dalyvaujant Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos įgaliotai atstovei

A.Č.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo M.B. skundą dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Vilniaus paramos administravimo skyriaus sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas M.B. (toliau – ir pareiškėjas) pateikė Komisijai skundą, kuriuo prašo:
1. Panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir NMA, Agentūra) 2025-01-28 sprendimą (Komisijos pastaba: Sprendimas dėl susidariusios skolos grąžinimo Nr. SKP-45 (toliau – Sprendimas)), kuriuo buvo pritaikyta 8 951,10 Eur paramos susigrąžinimo sankcija. 2. Nesivadovaujant pirmu punktu, prašo skirti mažesnę nuobaudą, kuri būtų proporcinga pareiškėjo padarytam pažeidimui (prašymas būtų skirti 200 Eur sumą ar, Komisijos nuomone, kuo mažesnę nuobaudą).

Paaiškino, kad 2020-07-31 NMA Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Vilniaus paramos administravimo skyriui (toliau – Skyrius) pateikė paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ (toliau – ir Paraiška). 2020-12-16 sprendimu pareiškėjui skirta 40 000,00 Eur paramos suma. Pareiškėjas įsipareigojo įgyvendinti projektą Nr. (duomenys neskelbtini) „M. B. mišraus ūkio įkūrimas“ (toliau – ir Projektas). 2020-12-16 pareiškėjui išmokėtas 32 000,00 Eur avansas. 2022-02-28 pateiktas mokėjimo prašymas ir išmokėta likusi 8 000,00 Eur paramos suma. 2022-02-19 pareiškėjas pateikė įgyvendinto Projekto ataskaitą, kuri įvertinta teigiamai. Vertinant metinę ataskaitą už 2023 metus, nustatyta, kad pareiškėjo ūkio valdos ekonominis dydis (toliau – VED) 2024-01-01 sudaro 3 750,00 Eur. 2025-01-28 NMA priėmė Sprendimą pritaikyti pareiškėjui 8 951,10 Eur paramos susigrąžinimo sankciją už įsipareigojimo išlaikyti ne mažesnę kaip 8 000,00 Eur ūkio VED neįvykdymą 2023 metais.

Pareiškėjas rėmėsi Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-08-26 įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Taisyklės, Administravimo taisyklės) 188, 189, 191 punktais, Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones

taikymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-12-04 įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika, Sankcijų taikymo metodika) 4, 5, 9, 10 punktais; Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.212 straipsnio 1 dalimi. Pareiškėjas citavo Europos Teisingumo Teismo praktiką dėl *force majeure*.

Pareiškėjas skunde prašo Komisijos atsižvelgti į nurodytas aplinkybes. Pirma, pareiškėjas visuomet sąžiningai vykdė projektą – įgyvendino visus nusimatytus reikalavimus bei stengėsi puoselėti ūkį. Produkcija ((duomenys neskelbtini)), kuriuos išgauna savo ūkyje, parduodama žmonėms; jo verslu teikiama nauda gyventojams – jie gauna natūralų produktą.

Antra, 2023 m. vyko jo skyrybos su žmona, galutinai teismas juos išskyrė (duomenys neskelbtini). Šis procesas yra labai nemalonus, vyksta turto, vaikų dalybos, įvairūs ginčai ir nepaisant to, jog *force majeure* šios aplinkybės negalima pripažinti, tačiau šis procesas labai išaikvoja emociškai, tai gali įtakoti tinkamą kitų prievolių vykdymą (šiuo atveju laiku pateikimo Paraiškos).

Trečia, nuo 2022-02-24 iki 2023-05-02 Lietuvoje buvo paskelbta nepaprastoji padėtis, apribotas bendravimas su Rusija ir Baltarusija. Dalis pareiškėjo klientų yra baltarusiai, todėl labai pasijautė apribojimas įleidimo šių asmenų į Lietuvos Respubliką.

Ketvirta, 2023 m. paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos buvo priimamos nuo 2023-04-17 iki 2023-06-30. Pareiškėjas paraišką pateikė 2023-07-10, t. y. pavėlavęs 10 dienų, tačiau tik todėl, jog buvo emociškai išvargintas skyrybų proceso ir nežinojo, kad toks nedidelis termino praleidimas gali jam sukelti tokias dideles finansines pasekmes. Kadangi jo paraiška priimta nebuvo, tik todėl pareiškėjo VED gavosi nepakankamas. Jeigu pareiškėjo paraiška būtų priimta, tuomet jo VED būtų ~25 000 (vietoj dabar nustatytų 3750). Ankstesniais metais jo VED visuomet būdavo daugiau nei pakankamas, kad iš pareiškėjo nebūtų atimtas finansavimas ar jo dalis – tai parodo, kad yra sąžiningas pinigų įgijėjas ir ūkio vystytojas, tačiau tik šiuo metu suklydo, nežymiai praleidamas terminą pateikti paraiškai (tačiau vis tiek ją pateikė, projektas buvo vystomas, darbai vykdomi, gaminiai realizuojami, todėl iš principo įgyvendino visas sutartas priemones).

Penkta, pareiškėjas rėmėsi CK 1.5. straipsnio 1, 4 dalimis dėl teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principų taikymo. Nurodė, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, jog teisinga ir protinga laikytina tokia nuobauda, kurią paskyrus gali būti pasiekti nuobaudos tikslai ir kuri, vertinant pažeidimo pobūdį, aplinkybes, pažeidėjo asmenybę, nėra per griežta. Mano, kad pareiškėjui taikyti 8 951,10 Eur baudą vien todėl, kad 10 dienų praleido paraiškos padavimo terminą, būtų daugiau nei nesąžininga, ypač atsižvelgiant į tai, jog jo VED būtų buvęs daugiau nei pakankamas (kadangi NMA nusprendė pareiškėjo paraiškos nepriimti, todėl jam buvo nustatytas žemas VED). Mano, kad neturėtų būti baudžiamas beveik 9 tūkstančių eurų bauda tik todėl, kad pavėlavo 10 dienų pateikti paraišką, tai visiškai neatitiktų teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principų, be to, jis būtų „nuvarytas į skolas“, nežino, ar nebus privestas prie bankroto. Rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, kad administracinės sankcijos turi būti taikomos laikantis proporcingumo principo – jų dydis turi būti pagrįstas pažeidimo reikšmingumu. Mano, kad jam pritaikyta neproporcinga nuobauda padarytam pažeidimui, atsižvelgiant į tai, jog VED turėjo daugiau nei pakankamą ir pateikė to įrodymus (paraišką).

Šešta, jeigu iš pareiškėjo būtų prisiteisti šie pinigai, nukentėtų ne tik jis, tačiau ir kiti Lietuvos gyventojai, kurie perka iš jo produkciją, kadangi tokio dydžio skolų turėjimas tikrai apsunkintų tolimesnį darbų vykdymą, produkcijos išgavimą bei realizavimą. Projektu realiai ir yra siekiama skatinti Lietuvos ūkį, su tikslu, kad kiti Lietuvos gyventojai galėtų gauti natūralius produktus.

Septinta, pareiškėjo padarytas pažeidimas pirmą kartą (praicityje nebuvo kitų nusižengimų ar nesilaikymo taisyklių), todėl ir į tai reiktų atsižvelgti, numatant proporcingą ir tinkamą nuobaudą.

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu prašė skundą tenkinti, palaikė skundo argumentus. Paaiškino, jog covid-19 laikotarpiu dalyvavo atsakovės organizuojamuose mokymuose, kurie vyko nuotoliniu būdu. Paaiškino, jog mokymų metu nebuvo akcentuotos aplinkybės dėl paraiškų pateikimo termino praleidimo teisinių pasekmių. Pažymėjo, jog ūkinę veiklą faktiškai vykdo, todėl mano, kad jam paskirta sankcija yra per didelė.

Agentūra su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Agentūra atsiliepime, pasisakydama dėl *force majeure* aplinkybių, pažymėjo, kad pareiškėjas prisiimdamas įsipareigojimus, turėjo žinoti apie verslo rizikų egzistavimą ir numatyti galimą jų apimtį. Teikiant Paraišką, pareiškėjas savo parašu patvirtino, kad yra susipažinęs su Administravimo taisyklėmis ir Įgyvendinimo taisyklėmis, kuriose įtvirtinta, jog nesilaikant reikalavimų gali būti taikomos sankcijos. Pareiškėjo nurodytos nepalankios aplinkybės, t. y. skyrybos, turto dalybos, kraustymasis, Baltarusijos piliečių ribotas atvykimas į Lietuvą, nėra pripažintos kaip netikėtos ar išskirtinės, dėl kurių atsiradimo nebuvo galimybės įvykdyti įsipareigojimų. Be to, apie tokių aplinkybių atsiradimą kompetentingai institucijai turi būti pranešama per 15 darbo dienų nuo dienos, kai galima tai padaryti (Reglamento Nr. 640/2014 4 straipsnio 2 dalis). *Force majeure* (nenugalimos jėgos) aplinkybės yra siejamos su itin išskirtinėmis, ekstraordinariomis situacijomis, apie kurias turi būti pranešama iš karto, kai tik įmanoma tai padaryti. Pareiškėjas neinformavo NMA apie atsiradusias aplinkybes, kliudančias vystyti veiklą ir tinkamai įvykdyti savo įsipareigojimus, todėl NMA neturėjo pagrindo vertinti pareiškėjo nurodomų aplinkybių kaip nenugalimos jėgos atvejį. NMA informaciją apie pareiškėjo nurodomas aplinkybes gavo tik 2023 m. rugsėjo mėn., tuo tarpu skyrybos pasibaigė (duomenys neskelbtini), o nepaprastoji padėtis buvo paskelbta 2022 m. pradžioje. Be to, argumentas dėl nepaprastosios padėties iki Sprendimo priėmimo apskritai nebuvo pateiktas, pareiškėjas juo pradėjo remtis pateikęs skundą Komisijai.

Agentūra pareiškėjo teiginius dėl nepaprastosios padėties ir Baltarusijos piliečių atvykimo ribojimų vertina kritiškai, nes yra nepagrįsta veiklos vykdymą remti tik užsienio piliečių perkamąja galia. Paraiškoje nebuvo užsiminta, kad veiklos vykdymui bus siekiama kaip produkcijos pirkėjus pasitelkti konkrečiai Baltarusijos piliečius. Be to, matyti, kad 2022-02-24 dekretas Nr. 1K-872 priimtas dėl saugumo sumetimų, o ne dėl Lietuvos verslininkų/ ūkininkų problemų. NMA vertinimu, paskelbta nepaprastoji padėtis dėl karo Ukrainoje niekaip nesuponuoja, kad automatiškai visi paramos gavėjai gali remtis šia tragedija, siekiant pateisinti savo neveikimą/netinkamą veikimą. NMA vertinimu, argumentu dėl Baltarusijos piliečių sudėtingo atvykimo į Lietuvą, pareiškėjas tesiekia pateisinti savo netinkamą veikimą arba neveikimą. Tai, kad yra sugriežtintas Baltarusijos piliečių atvykimas į Lietuvą nėra ir negali būti *force majeure* ar išimtinėmis aplinkybėmis, nes Baltarusijos piliečiai nėra vieninteliai, kurie gali pirkti pareiškėjo produkciją. NMA vertinimu, Baltarusijos piliečių atvykimo sugriežtinimas priimtas pirmiausiai siekiant užtikrinti saugumą šalies viduje. Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymas pabrėžia, kad jis skirtas Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesams užtikrinti, taip pat Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti. Suprantant karo padėtį Ukrainoje, pareiškėjas, visų pirma, turėtų vertinti grėsmę, apibrėžiant Baltarusijos pirkėjus kaip pagrindą veiklos vykdymo rezultatams. Kitas aspektas – parama skirta iš Europos Sąjungos finansinių fondų, ja siekiama skatinti verslumą, konkurencingumą, plėsti veiklas kaimo vietovėse (Įgyvendinimo taisyklių 6 punktas), o pareiškėjas įsipareigojimų nevykdymą grindžia tik tuo, kad už Europos Sąjungos paramos lėšas vykdomo projekto negali vykdyti dėl Baltarusijos piliečių riboto atvykimo į Lietuvą. Be to, NMA neturėjo ir negalėjo nuspėti, kad ribotas Baltarusijos piliečių atvykimas (kuris iš esmės tiesiogiai net ir nepaveikė pareiškėjo veiklos, nes nebuvo jokių sutartinių santykių su Baltarusijos įmonėmis ar fiziniais asmenimis) gali lemti pareiškėjo veiklos procesų trikdžius, pats pareiškėjas turėjo adekvačiai reaguoti ir kreiptis į NMA, jei matė tam poreikį. NMA vertinimu tai, kad yra griežtesnis Baltarusijos piliečių atvykimas į Lietuvą niekaip nepateisina fakto, kad pareiškėjas nesilaikė įsipareigojimų.

Agentūra pažymėjo, kad skyrybos taip pat nėra *force majeure* aplinkybė, kuria NMA galėtų remtis netaikant sankcijos. Yra daug atvejų, kuomet paramos gavėjai yra skyrybų procese, tačiau nei vienoje byloje nėra ir nebuvo pripažinta, kad tai gali būti laikoma *force majeure* aplinkybe.

Dėl 2023 m. paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos (toliau – ir TI paraiška) pateikimo, NMA nurodė, kad iš skundo turinio matoma, kad pareiškėjas žinojo ir suprato, koku laikotarpiu TI paraiška turėjo būti pateikta. Nei viename teisės akte nėra pareiškėjo nurodomo termino „nestipriai praleistas terminas“. Visiems pareiškėjams teisės aktai yra

taikomi vienodai; NMA vadovaujasi lygiateisiškumo principu; apie paraiškų teikimą yra skelbiama viešai ir tokia praktika taikoma kiekvienais metais. 2023 m. paraiškos buvo teikiamos iki 2023-06-20. NMA buvo numaćiusi pavėluotą paraiškų teikimą – 10 k. d. iki 2023-06-30 ir tai buvo galutinis terminas pateikti paraiškas pavėluotai, tačiau pareiškėjas nesilaikė ir šio įsipareigojimo. Pasibaigus pavėluotai teikiamų paraiškų laikotarpiui, paraiška priimama tik tais atvejais, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Pareiškėjas 2023-09-07 pateikė paaiškinimą, NMA 2023-09-21 raštu Nr. BR6-7576 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – 2023-09-21 Raštas) informavo pareiškėją, jog negali priimti ir administruoti pavėluotai pateiktą TI paraišką.

NMA teigimu, dėl TI paraiškos nepriėmimo atsakingas yra tik pareiškėjas. Antra, nėra pagrįsta teigti, kad VED būtų buvęs 25 000 Eur, nes TI paraiška nebuvo priimta ir todėl koks būtų buvęs VED negali pasakyti nei NMA, nei pareiškėjas, kadangi pateiktos paraiškos yra tikrinamos bei vertinamos, todėl galutinis VED būtų nustatytas tik po administracinių veiksmų, kurie šiuo atveju atlikti nebuvo, nes nebuvo priimta TI paraiška. Trečia, tai, kad ankstesniais metais VED galėjo būti didesnis, nieko neįrodo, nes NMA vertino konkrečius duomenis už 2023 m. ir jiems neturi įtakos buvę vertinimai. Ketvirta, pareiškėjas neskundė NMA 2023-09-21 Rašto, nors jį gavęs turėjo suprasti, jog TI paraiškoje esantys duomenys nebus vertinami; rašte aiškiai nurodyta apskundimo tvarka.

Pažymėjo, kad NMA TI paraiškos priėmimo klausimą vertino taip, kaip buvo įtvirtinta Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023-02-20 įsakymu Nr. 3D-92 (toliau – ir TI taisyklės) – tai matoma NMA 2023-09-21 Rašte. Rėmėsi LVAT praktika, kad viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas. Skundo interpretacijos, neva buvo „nestipriai praleistas terminas“ ir todėl NMA turėjo priimti TI paraišką, vertinamos kaip nepagrįstos, nes jos prieštarauja TI taisyklėms bei lygiateisiškumo principui.

Agentūra dėl sankcijos skyrimo pažymėjo, kad nei sprendime dėl paramos skyrimo, nei Administravimo taisyklėse ir Įgyvendinimo taisyklėse neįtvirtintos nei baudos, nei nuobaudos, sankcija apskaičiuota pagal Sankcijų taikymo metodiką. NMA dėl sankcijos proporcingumo nurodė, kad Sprendimas priimtas atliekant tiesiogines NMA funkcijas – vertinant projektų įgyvendinimo rezultatus. NMA yra akredituota institucija, atsakinga už tikslingą Europos Sąjungos lėšų panaudojimą, Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnyje nurodytų išlaidų valdymą ir kontrolę. NMA suteikta teisė vertinti pažeidimus ir spręsti dėl sankcijos ir jos dydžio. Atitinkamai, NMA vertino pareiškėjo situaciją, siuntė papildomus prašymus pateikti informaciją ir įrodymus, kuriais jis pagrįstų savo teigiamas buvusias *force majeure* aplinkybes. NMA, vadovaudamasi gero administravimo principu, veikė aktyviai.

Agentūra nurodė, kad pareiškėjas nepateikia jokių aktualių teisės aktų nuostatų, kuriomis remiantis laiko sankciją neatitinkančią proporcingumo reikalavimų. Pareiškėjas, geriausiai žinodamas savo veiklos specifiką, galėjo įsivertinti savo veiksmų/neveikimo, laiku nepateikiant TI paraiškos, padarinius. Nei vienas teisės aktas nenumato sankcijų netaikymo galimybės dėl pasibaigusio įvykio/aplinkybių padarinių. Be to, NMA taikė ne visos paramos susigrąžinimo sankciją, o taikė proporcingą sankciją. Sankcija buvo apskaičiuota ir taikyta vadovaujantis Sankcijų taikymo metodika, buvo įvertintos visos situacijos aplinkybės. NMA nėra Sankcijų taikymo metodikos leidėja, todėl jei pareiškėjas kvestionuoja sankcijų dydžius, gali teikti savo išvalgas teisės aktų leidėjui. Proporcingumo principas įtvirtintas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnyje. NMA priimtas motyvuotas, teisėtas ir išsamus Sprendimas yra grindžiamas viešojo administravimo subjektui suteikta diskrecija.

NMA vertinimu, pareiškėjui taikyta proporcinga sankcija – dalies paramos susigrąžinimas, o ne visos paramos susigrąžinimas. Pagal Įgyvendinimo taisyklių 42.2. papunktyje nurodytas sąlygas, visa išmokėta paramos suma susigrąžinama, jei įgyvendinus verslo planą ir (arba) verslo plano kontrolės laikotarpiu nustatoma, kad paramos gavėjo ūkio ekonominis dydis, išreikštas VED, yra mažesnis kaip 8 000 Eur, o šiuo atveju pareiškėjo VED pagal duomenis Žemės ūkio duomenų centre (ŽŪDC) už 2023 metus 2024-01-01 buvo 3750 Eur. Tačiau pareiškėjo atveju taikytas proporcingas sankcijos skaičiavimas, atsižvelgta į įsipareigojimų laikotarpį, skaičiuojant kalendorinėmis dienomis,

apskaičiuotas vienos kalendorinės dienos įkainis (detalūs skaičiavimai pateikti Sprendime) ir sankcija taikyta tik proporcingai laikotarpiui, kurio metu neišlaikytas ūkio VED.

Prieš NMA priimant Sprendimą, pareiškėjui 2024-12-19 el. paštu išsiųstas paklausimas pateikti paaiškinimą, dėl kokių priežasčių 2023 m. yra neišlaikytas bei nepasiektas ūkio VED rodiklis. Agentūra rėmėsi Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1, 2 dalimis, VAĮ 22 straipsniu; pažymėjo, kad buvo užtikrinta pareiškėjo teisė būti išklaustamam.

Dėl alternatyvios sankcijos skaičiavimo atkreipė dėmesį, kad pareiškėjas nepateikė jokių kitų teisės aktų nuostatų, pagal kurias sankcija galėtų būti skaičiuojama kitaip, nei skaičiavo NMA. Antra, tokia „alternatyvi sankcija“ iškreipia paramos mechanizmą, nes tokiu atveju visi paramos gavėjai, nepasiekę ekonominių rodiklių, pateiktų savo „alternatyvios sankcijos“, „proporcingos sankcijos“ skaičiavimus ir taip iš esmės iškreiptų paramos lėšų skirstymą ir projektų įgyvendinimą.

Agentūros teigimu, pareiškėjas antruoju skundo reikalavimu iš esmės prašo, kad Komisija perimtų NMA funkcijas ir spųstų dėl aplinkybių priskyrimo išskirtinėms aplinkybėms Sankcijų metodikos taikymo apimtyje. LVAT yra suformavęs praktiką, kad teisė skirti sankcijas už padarytą pažeidimą, neskirti paramos ar ją skirti, vertinti paraiškos administravimo procedūrinius klausimus teisės aktais suteikta NMA. Taip pat Komisijos praktikoje ne kartą akcentuota, kad Komisija neturi teisinio pagrindo įpareigoti NMA atlikti konkrečių veiksmų, kurie yra tik NMA kompetencijos ribose.

NMA vertinimu, Sprendimas atitinka keliamus reikalavimus, nes jame buvo išdėstytos visos faktinės aplinkybės, teisės aktų nuostatos, kurios buvo susietos su faktinėmis aplinkybėmis, o Sprendimo forma ir turinys atitinka tiek suformuotą teismų praktiką, tiek VAĮ 10 straipsnio reikalavimus. Pareiškėjui buvo pateikta išsami ir aiški informacija – paaiškinta, kokie buvo pareiškėjo įsipareigojimai, Sprendime pateiktas pareiškėjo argumentacijos vertinimas, NMA pateikė detalią informaciją kada ir kokią informaciją pareiškėjas teikė bei kaip jo argumentus vertino NMA.

Agentūros atstovė Komisijos posėdžio metu palaikė atsiliepime išdėstytą poziciją, prašė pareiškėjo skundą atmesti. Pažymėjo, jog pareiškėjas buvo įsipareigojęs užbaigti jaunojo ūkininko kursus, kurių metu pareiškėjams buvo pateikiama informacija apie prisiimtus įsipareigojimus ir jų vykdymo tvarką. Nurodė, jog atsakovė, skaičiuodama sankciją, ją apskaičiavo proporcingai neįvykdytų įsipareigojimų apimčiai.

Skundas atmestinas

Byloje sprendžiamas ginčas dėl Agentūros 2025-01-28 priimto Sprendimo, kuriuo pareiškėjui taikoma dalies 8 951,10 Eur paramos susigrąžinimo sankcija, teisėtumo.

Elektroninės bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas NMA 2020-07-31 pateikė Paraišką; projektas „M.B. mišraus ūkio įkūrimas“, prašoma paramos suma 40 000 Eur.

NMA Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Šiaulių paramos administravimo skyrius 2020-12-16 sprendimu Nr. KŠ-1495(4.4.19-Ša) „Dėl paramos skyrimo“ (toliau – ir 2020-12-16 Sprendimas) informavo pareiškėją, kad jis yra patvirtintas paramos gavėju ir jo Projektui įgyvendinti skiriama 40 000,00 Eur dydžio paramos suma.

Pareiškėjas 2022-02-28 pateikė NMA Projekto įgyvendinimo ataskaitą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa priemonę „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ (galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita; atsiskaitymo laikotarpis 2020-12-16–2022-02-28).

Pareiškėjas 2022-02-28 pateikė mokėjimo prašymą paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros programos priemonę „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“, bendra prašoma išmokėti paramos suma 40000 Eur.

Iš NMA į bylą pateiktų Paraiškos duomenų („Paraiškos info „Portal“ matyti, kad pagal paramos priemonę Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui (2014-2020) pareiškėjui pervadama į banko sąskaitą 32000 Eur (1 mokėjimo prašymas) ir 8000 Eur (2 mokėjimo prašymas), taip pat pateikta „Mokėjimų/atsiskaitymų informacija“, pagal kurią 32000 Eur mokėjimo data 2020-12-28, 8000 Eur mokėjimo data 2022-07-08.

Pareiškėjas 2023-07-10 NMA pateikė Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraišką (Dokumento Nr. (duomenys neskelbtini)). Pareiškėjas Prašymu pakeisti

paraiškos duomenis prašė NMA 2023-07-10 patvirtintoje paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškoje Nr. (duomenys neskelbtini) pakeisti nurodytus duomenis.

Pareiškėjas 2023-09-07 „Pasiaiškinime dėl pavėluotai pateiktos paraiškos“ nurodė, kad 2022-07-10 pateikė paraišką už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus. Paraišką pateikė pavėluotai dėl savo kaltės, vyko pareiškėjo santuokos nutraukimo teisminis procesas, turto dalybos, kraustymasis. Dėl pavėluotai pateiktos paraiškos gailisi ir prašė ją, nors pavėluotai, tačiau priimti.

NMA 2023-09-21 Raštu pranešė pareiškėjui, jog negali priimti ir administruoti pavėluotai pateiktą jo 2023 m. paraišką, nes nepateikė jokių oficialių dokumentų, įrodančių, jog būta nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (*force majeure* aplinkybės), kurių pareiškėjas negalėjo numatyti ir kontroliuoti, bei sutrukdžiusių laiku pateikti 2023 m. paraišką. Pažymėjo, jog pareiškėjo prašyme nurodytos aplinkybės (skyrybos, turto dalybos, kraustymasis) nėra laikomos *force majeure* aplinkybėmis, dėl kurių laiku negalėjo būti pateikta 2023 m. paraiška. Nurodyta, kad šis atsakymas gali būti apskūstas NMA, Žemės ūkio ministerijai, Komisijai ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pareiškėjas 2024-04-30 pateikė NMA Projekto įgyvendinimo ataskaitą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa priemonę „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ (Metinė projekto įgyvendinimo ataskaita, atsiskaitymo laikotarpis 2023-01-01–2023-12-31).

NMA paklausime („Paklausimas su PI003“) (atsiliepime ir Sprendime nurodyta, paklausimas išsiųstas el. paštu 2024-12-19) nurodė, kad vertinant pateiktą metinę ataskaitą, nustatyti neatitikimai: „Teikdamas paraišką jūs įsipareigojote išlaikyti Valdos ekonominį dydį (toliau - VED) ne mažesnę kaip 30 001 Eur, o 2023 metais prognozavote pasiekti VED dydį 31 746,25 Eur. Patikrinus duomenis Žemės ūkio duomenų centre (ŽŪDC) už 2023 metus, VED dydis 2023-07-01 dienai buvo 8440 Eur, o 2024-01-01 dienai buvo 3750 Eur.“ Be kita ko, nurodė, kad pagal priemonės įgyvendinimo taisyklių 42.2. papunktyje nurodytas sąlygas, visa išmokėta paramos suma susigrąžinama, jei: 42.2.2. įgyvendinus verslo planą ir (arba) verslo plano kontrolės laikotarpiu nustatoma, kad paramos gavėjo ūkio ekonominis dydis, išreikštas VED, yra mažesnis kaip 8 000 Eur. Prašė paaiškinti susidariusius įsipareigojimo nesilaikymo faktus.

Pareiškėjas 2024-12-23 raštu Nr. SD1223 „Dėl reikiamų dokumentų pateikimo / duomenų tikslinimo“ (į 2024-12-19 Nr. S-KV-0461079) NMA pateikė paaiškinimą, kad 2023 m. paraišką apie žemės ūkio naudmenas pateikė 2023-07-10; 2023 metų antras ketvirtis pareiškėjui buvo emociškai labai sunkus, vyko skyrybos, teismo procesas, turto dalybos. Žinojo, kad paraišką apie žemės ūkio naudmenas teikia pavėluotai, bet buvo informuotas tik apie tai, jog teikiant paraišką pavėluotai, išmoka už žemės ūkio naudmenas gali būti mažinama tam tikrą procentą. Nebuvo informuotas ir nežinojo, kad pavėluotos paraiškos priimamoms tik atsižvelgus į *force majeure* aplinkybes. Nors 2023-09-07 pateikė prašymą dėl pavėluotos paraiškos ir prašė ją priimti, iš NMA gavo atsakymą, kad paraiška nebus priimta. Dėl šios priežasties 2023 metų pareiškėjo ūkio VED liko mažas, nors faktiškai ūkinė veikla yra vykdoma visą paramos skyrimo laikotarpį. Tą rodo ir kasmet NMA jo ūkyje atliekamos patikros. Prašė vertinant Projekto įgyvendinimo ataskaitą, atsižvelgti į pateiktas aplinkybes ir netaikyti sankcijų dėl Projekto įgyvendinimo, nes ūkinė veikla buvo ir yra vykdoma.

NMA Skyrius 2025-01-28 priėmė ginčijamą Sprendimą. Jame, be kita ko, nurodė, kad 2020-12-16 sprendimu paramos gavėjui skirta iki 40 000 Eur paramos suma. Paramos gavėjas įsipareigojo įgyvendinti Projektą, nepažeisdamas sprendimo sąlygų, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2019 metų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019-05-21 įsakymu Nr. 3D-309 (toliau – Įgyvendinimo taisyklės), Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, kiek jie susiję su Projekto įgyvendinimu, reikalavimų. Projektas administruojamas vadovaujantis Įgyvendinimo taisyklėmis ir Administravimo taisyklėmis. 2020-12-16 išmokėtas 32 000,00 Eur avansas. 2022-02-28 pateiktas mokėjimo prašymas ir išmokėta likusi 8 000,00 Eur paramos suma. 2022-02-19 paramos gavėjas pateikė įgyvendinto Projekto ataskaitą, kuri įvertinta teigiamai. Paramos gavėjo įsipareigojimų pabaiga – 2025-07-08. 2024-04-30 paramos gavėjas pateikė metinę ataskaitą už 2023 m. Teikdamas Paraišką ir sprendimu dėl paramos skyrimo paramos gavėjas prisiėmė įsipareigojimą pagal Įgyvendinimo taisyklių 17.13 papunktį užtikrinti, kad

produkcijos standartine verte išreikštas VED nuo verslo plano įgyvendinimo pabaigos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos bus ne mažesnis kaip 8 000 Eur. Vertinant Metinę ataskaitą už 2023 m. nustatyta, kad paramos gavėjo ūkio VED 2024-01-01 sudaro 3 750,00 Eur. 2024-12-19 el. paštu paramos gavėjui išsiųstas paklausimas pateikti paaiškinimą, dėl kokių priežasčių 2023 m. yra neišlaikytas bei nepasiektas ūkio VED rodiklis. 2024-12-23 gautas paramos gavėjo paaiškinimas, jog dėl susiklosčiusių šeimyninių aplinkybių 2023 metais paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraišką pateikė pavėluotai. Paramos gavėjas apie NMA sprendimą nepriimti TI paraiškos buvo informuotas 2023-09-21 Raštu. Citavo Administravimo taisyklių 4.28 papunktį, 188, 189, 243 punktus, Įgyvendinimo taisyklių 41, 42 punktus, Sankcijų taikymo metodikos 5, 9, 10, 11 punktus, 1 priedo 27 punktą, 2013-12-17 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (toliau – Reglamentas Nr. 1306/2013) 2 straipsnio 2 dalį. Nurodė, kad pažeidimo priežastis nelaikytina nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybe, kadangi nepatenka į Reglamento Nr. 1306/2013 pavyzdinį *force majeure* aplinkybių sąrašą bei netenkina 4 teismų praktikos suformuluotų kriterijų: 1. šios aplinkybės atsiranda jau po sutarties sudarymo, o sutarties sudarymo metu jų nebuvo ir kurių atsiradimo šalis negalėjo protingai numatyti; 2. atsiradusios aplinkybės daro sutarties įvykdymą objektyviai negalimą; 3. tos aplinkybės atsirado be šalies kaltės ir valios (tų aplinkybių negalėjo kontroliuoti ar negalėjo joms užkirsti kelio); 4. šalis nebuvo prisiėmusi tų aplinkybių atsiradimo rizikos. Paramos gavėjas nepateikė paaiškinimo dėl neišlaikyto ūkio VED, nepateikė jokių *force majeure* ar išimtines aplinkybes patvirtinančių dokumentų. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas faktines aplinkybes, vadovaujantis Sankcijų taikymo metodikos 5 punktu, 1 priedo lentelės 9 punkto 5 grafos 1.2 papunkčiu, 1 priedo 27 punktu, Administravimo taisyklių 243.2, 243.3, 243.12 papunkčiais ir 188, 189 punktais, Įgyvendinimo taisyklių 41 punktu, 42.2.2 papunkčiu, taikoma dalies 8 951,10 Eur paramos susigrąžinimo sankcija už įsipareigojimo išlaikyti ne mažesnę kaip 8 000,00 Eur ūkio VED neįvykdymą 2023 m. Sankcija apskaičiuota taip: išmokėta paramos suma – 40 000,00 Eur. Įsipareigojimų laikotarpis: nuo pranešimo apie verslo plano įgyvendinimo pradžią 2021-01-21 iki įsipareigojimų laikotarpio pabaigos 2025-07-08 – 1 630 kalendorinių dienų. Vienos kalendorinės dienos įkainis – 40 000/1 630 = 24,54 Eur. Taikoma sankcija proporcingai laikotarpiui, kurio metu neišlaikytas ūkio VED: 2023 m. – 365 kalendorinės dienos. Apskaičiuota sankcijos suma: 365*24,54=8 951,10 Eur.

Pareiškėjas apie Sprendimą informuotas NMA 2025-02-03 raštu Nr. BRK-2026 „Dėl susidariusios skolos grąžinimo“ ir prašoma skolos sumą pervesti į nurodytą NMA sąskaitą.

Pareiškėjas su NMA Sprendimu nesutinka, prašo jį panaikinti.

Ginčo teisiniams santykiams taikomos Įgyvendinimo taisyklės, Administravimo taisyklės, Sankcijų taikymo metodika.

Administravimo taisyklės nustato Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos (toliau – ir Programa) bei Programos priemonių bendrą administravimo tvarką. Programos priemonių ir (arba) priemonių veiklos sričių, veiklų (toliau – Programos priemonės) administravimo ir finansavimo tvarka nustatoma Programos priemonių įgyvendinimo taisyklėse (1 punktas). Administravimo taisyklėse nustatyta, kad Agentūra, be kita ko, atlieka projektų, kuriems buvo skirta parama, priežiūrą; priima sprendimą dėl išmokėtų paramos lėšų ar jų dalies susigrąžinimo iš paramos gavėjo (11.8, 11.13 papunkčiai). Administravimo taisyklių VIII skyriaus „Projektų įgyvendinimo priežiūra“ III skirsnyje „Sankcijos“ 188 punkte nustatyta, kad netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) projektą paramos gavėjui, pareiškėjui, jų partneriui (-iams) (kai partneriai galimi pagal Priemonės įgyvendinimo taisykles) gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos. Pagal Programos priemones gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos dydžio sumažinimas, paramos neskyrimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos, kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo. Pagal Administravimo taisyklių 189 punktą, detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatoma, vadovaujantis Sankcijų taikymo metodika ir atskirų Priemonių įgyvendinimo taisyklėmis. Administravimo taisyklių 243 punkte nustatyta, kad

pažeidimą Agentūra gali nustatyti tada, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas pažeidžia Programos paramos gavimo ir naudojimo sąlygas: nesilaiko su skirta parama susijusių išsipareigojimų, nepasiekia priežiūros rodiklių, nepasiekia arba neišlaiko atitikties atrankos kriterijams ir (arba) tinkamumo sąlygoms (243.2 papunktis); vykdydamas projektą, pažeidė Lietuvos Respublikos ir (arba) ES teisės aktų reikalavimus, kiek jie yra susiję su projekto įgyvendinimu (243.3 papunktis); pažeidžia kitas paramos skyrimo ir naudojimo sąlygas (243.12 papunktis).

Įgyvendinimo taisyklėse (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2022-05-13) nustatyta, kad produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis (toliau – VED) – piniginiiais vienetais išreikštas rodiklis, kuriuo apibūdinamas žemės ūkio valdos dydis ir kuris yra lygus valdos visos produkcijos standartinės vertės ir valdos pajamų, gautų už paslaugas žemės ūkiui, sumai (4.3 papunktis); verslo plano įgyvendinimo pradžia – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja Agentūrą (4.6 papunktis); verslo plano kontrolės laikotarpis – trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraiškoje ir verslo plane numatytų išsipareigojimų (4.7 papunktis). Įgyvendinimo taisyklių VII skyriuje „Išsipareigojimai“ 17 punkte įtvirtinti pareiškėjų prisiimami išsipareigojimai, viena kurių – užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas VED nuo verslo plano įgyvendinimo pabaigos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos bus ne mažesnis kaip 8 000 Eur <...> Įgyvendinimo taisyklių 41 punkte nustatyta, kad netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiame) verslo planą paramos gavėjui gali būti taikomos Sankcijų taikymo metodikoje numatytos sankcijos. Pagal Įgyvendinimo taisyklių 42 punktą, be sankcijų metodikoje nustatytų sankcijų Priemonės veiklos sričiai taip pat taikomos specifinės sankcijos yra šios: 42.2. Visa išmokėta paramos suma susigrąžinama, jei: įgyvendinus verslo planą ir (arba) verslo plano kontrolės laikotarpiu nustatoma, kad paramos gavėjo ūkio ekonominis dydis, išreikštas VED, yra mažesnis kaip 8 000 Eur, <...> (42.2.2 papunktis).

Pareiškėjas NMA teiktoje Paraiškoje, IX skyriuje „Kita informacija“ patvirtino, kad <...> išsipareigoja, kad nuo verslo plano įgyvendinimo pabaigos iki kontrolės laikotarpio pabaigos produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis bus ne mažesnis kaip 8 000 Eur (5 punktas, pažymėta „Taip“). Taip pat NMA 2020-12-16 Sprendime, kuriuo pareiškėjas informuojamas apie Projektui įgyvendinti skiriamą paramą, priminta apie išsipareigojimus, kuriuos jis prisiėmė pasirašydamas Paraišką, tarp jų – užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas valdos ekonominis dydis nuo verslo plano įgyvendinimo pabaigos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos bus ne mažesnis kaip 8 000 Eur (Įgyvendinimo taisyklių 17.13 papunktis).

Nagrinėjamu atveju NMA Sprendimu taikė pareiškėjui 8 951,10 Eur paramos susigrąžinimo sankciją, nustačiusi, jog neįvykdytas išsipareigojimas išlaikyti ne mažesnę kaip 8 000,00 Eur ūkio VED 2023 m. Aplinkybės, jog pareiškėjo ūkio VED 2023 m. buvo mažesnis nei 8 000 Eur pareiškėjas skunde neginčija. Pareiškėjas su skundu į bylą pateikė „Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo sąrašus (taikomas nuo 2015-01-01)“ (toliau – Sąrašas): 2022-02-01 Sąraše VED 32558 Eur, 2023-01-01 Sąraše VED 30662 Eur, 2023-07-01 Sąraše VED 8440 Eur. Tuo tarpu atsakovė 2025-04-07 Komisijai pateikė VI Žemės ūkio duomenų centro išrašą iš kurio turinio matyti, jog 2024-01-01 duomenimis pareiškėjo VED sudaro 3 750 Eur. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-06-23 įsakymu Nr. 3D-382 patvirtintas Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašas (toliau – ir Tvarkos aprašas) nustato žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarką (Tvarkos aprašo 1 punktas). Tvarkos aprašo 21 punkte nustatyta, jog VI Žemės ūkio duomenų centras, šio Aprašo nustatyta tvarka apskaičiavęs VED, pagal poreikį teikia informaciją valstybės institucijoms bei valdos valdytojui apie jo žemės ūkio VED. Taigi, atsakovė VI Žemės ūkio duomenų centro duomenimis pagrįstai nustatė aplinkybę, jog pareiškėjo žemės ūkio VED 2023 m. neatitiko Įgyvendinimo taisyklių 17 punkte įtvirtinto išsipareigojimo užtikrinti, kad produkcijos standartine verte išreikštas VED nuo verslo plano įgyvendinimo pabaigos iki verslo plano kontrolės laikotarpio pabaigos bus ne mažesnis kaip 8 000 Eur.

Pareiškėjas skundą grindžia tuo, jog visada sąžiningai vykdė projektą, pažeidimas padarytas pirmą kartą; argumentuoja, kad vyko jo santuokos nutraukimo procesas, 2023 m. paraišką pateikė

2023-07-10, pavėlavęs 10 dienų, nes buvo emociškai išvargintas skyrybų proceso, kadangi jo paraiška priimta nebuvo, tik todėl pareiškėjo VED gavosi nepakankamas. Mano, kad neturėtų būti baudžiamas tik todėl, kad pavėlavo 10 dienų pateikti paraišką, tai visiškai neatitiktų teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principų, mano, kad jam pritaikyta neproporcinga padarytam pažeidimui sankcija. Dėl paskirtos sankcijos nukentėtų ne tik jis, tačiau ir Lietuvos gyventojai, kurie perka iš jo produkciją. Pareiškėjas taip pat rėmėsi aplinkybe, kad buvo paskelbta nepaprastoji padėtis, apribotas bendravimas su Rusija ir Baltarusija, o dalis pareiškėjo klientų yra baltarusiai.

Komisija pažymi, jog pareiškėjo skundo argumentai nepaneigia jo prisiimto įsipareigojimo neįvykdymo fakto. Pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės taip pat neatitinka nenugalimos jėgos (*force majeure*) sąlygų. Papildomai pažymėtina, jog Sankcijų taikymo metodikos 9 punkte nustatyta, kad tais atvejais, kai pažeidimas yra padarytas dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) arba išimtinių aplinkybių, sankcijos netaikomos. Tačiau išnykus nenugalimos jėgos arba išimtinėms aplinkybėms, pareiškėjai, paramos gavėjai ir partneriai privalo laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Pareiškėjas, paramos gavėjas ar partneris privalo raštu, išskyrus atvejus, kai yra paskelbta nepaprastoji padėtis, ekstremalioji situacija ar karantinas, informuoti Agentūrą apie nenugalimos jėgos (*force majeure*) arba išimtinių aplinkybių atsiradimą ir išnykimą per 15 darbo dienų nuo tada, kai apie jas sužinojo. Komisija pažymi, jog iki sankcijos pareiškėjui paskyrimo pareiškėjas nesikreipė į atsakovę su informacija apie susiklosčiusias nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybes. Viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą, nagrinėjamu atveju NMA, įpareigoja veikti tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose. Esant šioms aplinkybėms, atsakovė, nustačiusi įsipareigojimų nevykdymą, turėjo pagrindą spręsti dėl sankcijos taikymo.

Pagal Sankcijų taikymo metodikos 4 punktą, pareiškėjui, paramos gavėjui ir partneriui už padarytus pažeidimus gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos dydžio sumažinimas, paramos neskyrimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos, kitos poveikio priemonės. Sankcijų taikymo metodikos 5 punkte numatyta, kad sankcijų dydžiai yra nustatyti Metodikos prieduose. Sankcijų taikymo metodikos 1 priedo lentelės 27 punkte numatytas pažeidimas: pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, ir (arba) partneris, vykdydamas projektą, padarė kitų Lietuvos Respublikos ir (arba) ES teisės aktų pažeidimų; pažeidimo esmė/turinys: pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, ir (arba) partneris, vykdydamas projektą, pažeidė kitus, nei šioje lentelėje nurodyti, Lietuvos Respublikos ir (arba) ES teisės aktų reikalavimus, kiek jie yra susiję su projekto įgyvendinimu; taikoma sankcija ir jos dydis/ribos: sankcijos dydis priklauso nuo nustatyto pažeidimo reikšmingumo, masto, trukmės ir pasikartojimo; pastabose nurodyta, kad nustačiusi tokius pažeidimus, Agentūra taiko sankcijas savo numatyta ir patvirtinta tvarka, atsižvelgdama į pažeidimo reikšmingumą, mastą, trukmę ir pasikartojimą; šis punktas netaikomas, nustatant sankcijas už pirkimų vykdymo tvarkos pažeidimus, taip pat tais atvejais, kai sankcijos dydis yra nustatytas Įgyvendinimo taisyklėse. Pagal Įgyvendinimo taisyklių 42 punktą, be sankcijų metodikoje nustatytų sankcijų Priemonės veiklos sričiai taip pat taikomos specifinės sankcijos yra šios: Visa išmokėta paramos suma susigrąžinama, jei: įgyvendinus verslo planą ir (arba) verslo plano kontrolės laikotarpiu nustatoma, kad paramos gavėjo ūkio ekonominis dydis, išreikštas VED, yra mažesnis kaip 8 000 Eur, (42.2.2 papunktis).

Pažymėtina, jog, šiuo atveju, pareiškėjui taikyta sankcija apskaičiuota proporcingai laikotarpiui, kurio metu pareiškėjo ūkio VED buvo mažesnis nei 8 000 Eur, o ne taikyta visos išmokėtos paramos sumos susigrąžinimo sankcija, kaip nustatyta Įgyvendinimo taisyklių 42.2.2 papunktyje. Taigi, Įgyvendinimo taisyklių 42.2.2 papunktis numato griežtesnę sankciją už pažeidimą, nei nagrinėjamu atveju pareiškėjui pritaikė atsakovė. Esant šioms aplinkybėms, pareiškėjo argumentai, jog jam skirta sankcija yra neproporcingai didelė, atmetini kaip nepagrįsti.

Atsižvelgiant į byloje nustatytas aplinkybes ir aptartą teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad nėra teisinio pagrindo pareiškėjo skunde nurodytais argumentais panaikinti ginčijamą NMA Sprendimą. Komisijos sprendime nurodytų argumentų pagrindu, bei nustačius, jog pareiškėjui skirta sankcija yra proporcinga, taip pat atmetinas ir antrasis pareiškėjo skundo reikalavimas skirti mažesnę nuobaudą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo M.B. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Edvardas Jucius

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė